

«ДОБРИЙ СУСІД» – НАЙБЛИЖЧА РОДИНА

«Без брата проживеш, а без сусіда – ні». Так говорить народна поговорка. І справді, брата тобі доля може й не дати, але куди подітись від сусіда? Народна мудрість слушно зазначає: «Близький сусід кращий від далекого брата», а ще: «Добрий сусід — найближча родина». Це так.

Але якщо сусід – жорстокий ординець, з очима завидючими, з руками загребущими? От як у нашому випадку:

**Не пощастило нашому народу.
Дав Бог сусідів, ласих до нашестя
Забрали все – і землю, і свободу.
Тепер забрати хочуть вже і честь**

(Ліна Костенко).

А якщо ми, як говорила **Голда Меєр**, «хочемо жити, а наші сусіди хочуть бачити нас мертвими»? І «залишається не надто багато простору для компромісів»?.*

Тоді вступають інші правила сусідства: «З сусідом дружи, а тин городи», бо «сусід не захоче, то й миру не буде».

З такими сусідами треба бути завжди наготові і мати силу дати відсіч. Інакше – ти не виживеш і діти твої не матимуть прихистку на цій планеті.

Якщо не буде злагоди між сусідами – війни не уникнути. Бо «згода буде, а незгода руйнує». І коли двоє сусідів посварились чи щось не поділили, цим завжди скористається третій сусід, особливо хижий та впевнений у своїй силі та безкарності. Маємо наразі приклад такої війни – безжальної, кривавої.

Багатовікове сусідство нашої держави з прибалтійськими країнами, зокрема з Польщею, має приклади і дружніх стосунків та братерської допомоги і прикрі випадки розбрату та чвар. На жаль, з цих історичних, часто важких та кривавих, подій жодна сторона не засвоїла уроків. Бо за цими братовбивчими протистояннями дуже пильно спостерігав третій сусід, який часто сам цинічно й організовував ці чвари. І хитро, по-хижацькому, повертав усе на свою користь. Як твердить народна мудрість, «де двоє сваряться – третій користає».

На початку повномасштабного вторгнення ерефії в Україну була надія, що два сусіди – в нашому випадку Польща і Україна – не згадуватимуть минулі міжусобиці і перед загрозою стануть пліч-о-пліч по одну сторону барикади. Так і було спочатку – уряд Польщі приймав українських біженців з районів бойових дій, допомагав Україні матеріально (надання зброї та військової техніки). Та ворог скоро оговтався і застосував підлі методи – брехню, оговір, підступні домовленості. Почали діяти заборонені схеми – фермерські протести, табу на транспортування українського збіжжя і сільгосп-продуктів по території Польщі та ін. Затим вийшли наперед історичні протистояння 1920-х, 1940-х років. Знову польські ЗМІ з надрином заговорили про «волинську різню».

У цій ситуації необхідно всім нагадати, що кращі політичні діячі України і Польщі повсякчас і на різних рівнях відстоювали історичну правду про ці трагічні сторінки в непростих польсько-українських стосунках. Не лукавили, не маніпулювали, не гонорували попросити вибачення за дії предків у давно минулі часи.

* Голда Меєр. Моє життя: Автобіографія. 1989 рік

Президент України **Віктор Ющенко** (2005–2010) 25 червня 2005 року на Личаківському цвинтарі у Львові на відкритті Цвинтаря польських орлят сказав: *«Україна і Польща мають мужність подивитися в очі минулому. ... Без вільної України немає вільної Польщі, без вільної Польщі немає вільної України. ... Якщо наші прадіди ворогували, сьогодні на часі досягнення порозуміння і злагоди. Це і є прогрес».*

Услід за ним польський Президент **Олександр Квасневський** (1995–2005) тоді ж закликав: *«Поляки й українці! Подаймо собі руки понад історією, понад могилами. Підемо в майбутнє разом!».*

Президент України **Петро Порошенко** (2014–2019) під час відзначення 60-ї річниці Волинської трагедії в селі Павлівка на Волині 11 липня 2003 року схилив коліно перед пам'яттю загиблих українців і поляків і закликав:

«Ми маємо докласти всіх зусиль для подальшого примирення і єднання. Закликаю і українців, і поляків шанувати пам'ять усіх полеглих на територіях обох країн і не будувати політику на могилах».

Президент Польщі **Броніслав Комаровський** (2010–2015) в Луцьку 2013 року, вшановуючи пам'ять жертв Волинської трагедії 1943–1945 рр., сказав:

«Минуле, навіть найбільш драматичне, не повинно роз'єднувати, розділяти наші країни. Прощаємо і просимо прощення».

Найвищий релігійний авторитет світу **Іоанн Павло II** просив своїх вірян: *«Якщо Бог простив нам у Христі, тоді треба також людям віруючим пробачити взаємні образи і просити прощення власних гріхів».*

Настав час примирення і взаємопорозуміння. 14 січня 2025 року Україна надала згоду польській стороні на проведення у квітні ексгумаційних робіт польських жертв Волинської трагедії. Польська сторона також розглядає українські пропозиції.

Нині діючий Президент України **Володимир Зеленський** 15 січня 2025 р. відвідав Польщу після того, як Україна надала перший дозвіл на ексгумацію жертв антипольських акцій у селі на Тернопільщині.

«Ми повинні у наших відносинах рухатися вперед. Ми сусіди, а Росія – найголовніша загроза. Ми повинні робити все, щоб зміцнювати наш сусідський союз України й Польщі», – сказав Президент України.

Зі свого боку Прем'єр-міністр Польщі **Дональд Туск** зі свого боку сказав, що не дозволить використовувати драматичні питання з історії у політичних іграх. *«Ми в процесі вирішення проблеми гідного поховання і вшанування пам'яті жертв Волинської трагедії».*

Дорогі читачі і шанувальники журналу «Світогляд»!

Пропонуємо Вашій увазі правдиві дослідження знаного українського історика **Володимира Сергійчука** про давно минулі, але до сьогоднішнього дня болючі події на нашій землі.

Запрошуємо на сторінках нашого журналу поділитися дослідженнями чи спогадами стосовно питання добросусідських відносин в минулому і сьогодні. ■

Матеріал підбрала з відомих джерел
і впорядкувала
Євгенія Рябченко,